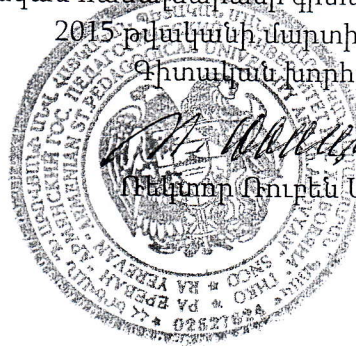

Հաստատված է
Խաչատուր Արովյանի անվան հայկական պետական
մանկավարժական համալսարանի գիտական խորհրդի
2015 թվականի մարտի 31-ի նիստում
գիտական խորհրդի նախագահ

Ռեկտոր Ռուբեն Միրզախանյան

**ԽԱՉԱՏՈՒՐ ԱՐՈՎՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ
ՄԱՆԿԱՎԱՐՃԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ**

**ԲԵՆՉՄԱՐՔԻՆԳԻ ՆՊԱՏԱԿՈՎ ՄԱՄՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ
ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԸՆՏՐՄԱՆ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳ**

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Ներածություն
2. Բենչմարքինգ
 - 2.1 Բենչմարքինգի քաղաքականության նպատակը
 - 2.2 Բենչմարքինգ
 - 2.3 Գործարկման շրջանակը
 - 2.4 Բենչմարքինգի սկզբունքները
3. Բենչմարքինգի գործընթացի կառավարումը
 - 3.1 Բենչմարքինգի նպատակով համագործակցող հաստատությունների ընտրություն
 - 3.2 Բենչմարքինգի գործընթացը
4. Նկար 1. Բենչմարքինգի գործընթաց

ԽԱՉԱՏՈՒՐ ԱԲՈՎՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՆԿԱՎԱՐԺԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ԲԵՆՉՄԱՐՔԻՆԳԻ (ՀԱՄԵՄԱՏԱԿԱՆ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅԱՆ)
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳ

1. Ներածություն

ՀՊՄՀ-ի գործունեության ռազմավարական կարևոր ուղղություններից են նրա մրցակցային կարողությունները և կրթության որակի ապահովումը:

Վերջին տարիներին միջազգային պրակտիկայում լայն տարածում է ստացել կրթության որակի գնահատման նոր գործիքը՝ Բենչմարկինգը, ինչը նշանակում է տարբեր բուհերի առաջավոր փորձի համեմատական վերլուծություն՝ լավագույն ռազմավարությունների և բուհի մրցունակության բարձրացման նպատակով:

Բարձրագույն կրթության ներկայիս հարափոփոխ միջավայրը ստեղծել է նոր պայմաններ և իրավիճակներ, որոնցում բուհերը պետք է կարողանան արագ արձագանքել փոփոխություններին՝ պահպանելով գիտահետազոտության, դասավանդման և ուսուցանման, տրամադրվող կրթական ծառայությունների որակը: Նման իրավիճակը ստեղծում է նաև որոշակի անորոշություն ռազմավարական որոշումների կայացման և դրանց արդյունավետության գնահատման հարցում: Համալսարանի Բենչմարքինգի (համեմատական վերլուծության) իրագործումը հնարավորություն է տալիս գնահատելու կայացված որոշումների, ընտրված ռազմավարական ուղիների արդյունավետությունը և նպատակահարմարությունը, ինչպես նաև ապահովել համալսարանի շարունակական բարելավումը:

Սույն փաստաթուղթը նկարագրում է Խաչատուր Աբովյանի անվան հայկական պետական մանկավարժական համալսարանի (ՀՊՄՀ) Բենչմարքինգի (համեմատական վերլուծության) քաղաքականությունը և ընթացակարգը: Այն մշակվել է առաջնորդվելով ՀՀ բարձրագույն և հետբուհական կրթության օրենքով, ՀՊՄՀ կանոնադրությամբ և զարգացման ռազմավարությամբ, որակի ապահովման եվրոպական չափանիշներով և չափորոշիչներով, ինչպես նաև միջազգային առաջավոր փորձի ուսումնասիրության արդյունքում:

2. Բենչմարքինգ

2.1 Բենչմարքինգի քաղաքականության նպատակը

ՀՊՄՀ քաղաքականության նպատակն է խրախուսել համալսարանում որակյալ կրթությունը, բարելավել կատարողականի ցուցանիշներն ու ցուցիչները և ներդնել որակի ապահովման համապատասխան մեխանիզմներ՝ ազգային և միջազգային փորձերի ուսումնասիրության և համեմատության, լավագույն փորձի բացահայտման միջոցով: Քաղաքականությունն ու ընթացակարգը միտված են ապահովելու համակարգված և միասնական մոտեցում ՀՊՄՀ-ի բենչմարքինգի քաղաքականությանը և որակի ապահովմանը:

2.2 Բենչմարքինգ

ՀՊՄՀ ն քաղաքականության և սույն ընթացակարգի շրջանակներում բենչմարքինգը նշանակում է ներքին կազմակերպական գործընթաց, որի նպատակն է բարելավել հաստատության որակը՝ ներդնելով այլ հաստատություններում բարձր արդյունավետություն ունեցող գործընթացներ, որոնք կարող են նպաստել ՀՊՄՀ-ի առաջնային կամ երկրորդական գործընթացների բարելավմանը:

Կրթության ոլորտում նպատակահարմար է օգտագործել Ռ.Կոմպի կողմից մշակված

և միջազգային պրակտիկայում արդեն իսկ փորձարկված բենչմարքինգի անցկացման 10-փուլանոց ալգորիթմ.

1. Բենչմարքինգի առարկայի որոշում,
2. Բենչմարքինգի գործընկերոջ որոշում,
3. Տեղեկատվության հավաքագրման օպտիմալ եղանակի որոշում: Տվյալների հավաքագրում,
4. Մրցունակության ապահովման տեսակետից ցուցանիշների նմանության և տարբերությունների որոշում,
5. Արդյունավետության հնարավոր ցուցանիշների պլանավորում,
6. Տեղեկատվության ապահովում բոլոր շահագրգիռ կողմերին բենչմարքինգի արդյունքների մասին, նրանց ներգրավումը բենչմարքինգի անցկացման գործընթացում: Որակի կորպորատիվ մշակույթի ձևավորում,

7. Բուհի գործունեության արդյունավետության ավելացման կոնկրետ նպատակների և խնդիրների մշակում,
8. Նպատակներին հասնելու և խնդիրների լուծմանն ուղղված կոնկրետ Գործողությունների կատարման ռազմավարության մշակում,
9. Պլանավորած միջոցառումների անցկացում և արդյունքների ամրագրում, ամփոփում
10. Բենչմարկինգի անցկացման ընթացքում ստուգման ենթակա կետերի մոնիթորինգ:

2.3 Գործարկման շրջանակը

ՀՊՄՀ քաղաքականությունը և սույն ընթացակարգը կիրառելի է համալսարանի կառուցվածքային ստորաբաժանումների կողմից (ֆակուլտետներ, ամբիոններ, վարչություններ, բաժիններ, կենտրոններ): Սույն ընթացակարգը նկարագրում է Բենչմարքինգի հիմնական գործընթացի կազմակերպական հիմունքները: Ընթացակարգում նկարագրված չեն այն գործընթացները, որոնք իրականացվում են համալսարանի կառուցվածքային ստորաբաժանումների կողմից (համապատասխան կայքերի ուսումնասիրություն, հրապարակված համեմատատական տվյալներ և այլն):

2.4 Բենչմարքինգի սկզբունքները

ՀՊՄՀ-ի կառուցվածքային ստորաբաժանումների կողմից իրականացվող Բենչմարքինգի ծրագրերը պետք է .

- Բխեն ՀՊՄՀ-ի ռազմավարական խնդիրներից և ուղղություններից,
- Նպատակ հետապնդեն ուսումնասիրելու լավագույն փորձը, Բենչմարքինգի արդյունքների հիման վրա բարելավել գործընթացները,
- Լինեն արդյունավետ,
- Նպաստեն կրթական գործընթացների համադրելիությանը համապատասխան ոլորտի ընդհանրական քաղաքականությանը,
- Նպաստեն բարելավմանն ուղղված այլընտրանքային միջոցառումների իրականացմանը,
- Տեղեկատվության փոխանակման ընթացքում պահպանեն գաղտնիությունը,
- Տեղեկատվությունը կիրառել միայն Բենչմարքինգի նպատակներին համապատասխան,

- Բենչմարքինգի ընթացքում մշակված տեղեկատվության նկատմամբ հեղինակային իրավունքները պետք է քննարկվեն և գրանցվեն համապատասխան գործընկերների կողմից:

3. Բենչմարքինգի գործընթացի կառավարումը

3.1 Բենչմարքինգի նպատակով համագործակցող հաստատությունների ընտրություն

Բենչմարքինգն իրականացնելու համար անհրաժեշտ է ընտրել համապատասխան գործընկերներ, որը գործընթացի հաջողության կարևորագույն նախապայմաններից է: Այդ նպատակով համագործակից բուհը պետք է.

- Ունենա համադրելի առաքելություն, ռազմավարական նպատակներ և խնդիրներ,
- Ունենա համադրելի ուսանողների և դասախոսների, ինչպես նաև համապատասխան ռեսուրսների քանակ,
- Ունենա տեղեկատվության փոխանակման ցանկություն,
- Ցուցաբերի բենչմարքինգի թիրախային ոլորտում լուրջ առաջխաղացում,
- Ունենա որակի ապահովման համապատասխան մեխանիզմներ և որակի բարելավմանն միտված քաղաքականություն,
- Ունենա միջազգային մակարդակում որոշակի գործունեություն՝ միտված կրթական գործընթացների բարելավմանը և առաջավոր փորձի ներդրմանը:

3.2 Բենչմարքինգի գործընթացը

- Բենչմարքինգի գործընթացի նախաշեմին, այն իրականացնող ստորաբաժանումը պետք է իր աշխատանքները համակարգող պրոռեկտորին ներկայացնի մանրամասն տեղեկատվություն իրականացվող բենչմարքինգի առարկայի, գործընթացի նպատակի, խնդիրների մասին, հիմնավորումի դրանց ՀՊՄՀ-ի ռազմավարական խնդիրների հետ համահունչությունը, բենչմարքինգի համագործակիցների շրջանակը:
- Բենչմարքինգի գործընթացի իրականացման համար ֆինանսական ռեսուրսների անհրաժեշտության պարագայում, այն նախապես համաձայնեցվում է ՀՊՄՀ-ի ղեկավարության հետ: Այդ պայմաններում, նախապես, վերոնշյալ փաստարկների հետ մեկտեղ կազմվում է նախահաշիվ և ներկայացվում հաստատման:
- Համապատասխան համակարգող Պրոռեկտորի միջոցով վերոնշյալ փաթեթը փոխանցվում է Հեռանկարային ծրագրերի մշակման և մշտադիտարկման ու

Կրթության բարեփոխումների և որակի վարչություններ՝ ՀՊՄՀ-ի ռազմավարական, զարգացման և որակի ապահովման խնդիրների հետ համահունչության վերաբերյալ կարծիք ստանալու նպատակով,

- Բացասական կարծիք ներկայացնելու դեպքում այն պետք է ամբողջությամբ հիմնավորված լինի վերոնշյալ վարչությունների կողմից: Անհրաժեշտության դեպքում կազմակերպվում են հանդիպումներ՝ բենչմարքինգի գործընթացը նախաձեռնած ստորաբաժանման ներկայացուցիչների հետ:
- Դրական կարծիքի հիման վրա, համապատասխան Պրոռեկտորի կողմից գրավոր համաձայնություն ստանալուց հետո, անհրաժեշտ է համագործակից հաստատության/հաստատությունների հետ կնքել Հուշագիր՝ բենչմարքինգի առարկայի/առարկաների, փոխանակվող տեղեկատվության շրջանակի, յուրաքանչյուր հաստատության ներկայացուցիչների իրավասությունների վերաբերյալ:
- Բենչմարքինգի գործընթացը պետք է գրանցվի ՀՊՄՀ-ի համապատասխան գրանցամատյանում, որի կառավարումն իրականացնում է ՀՊՄՀ-ի Կրթության բարեփոխումների և որակի ապահովման վարչությունը:
- Տեղեկատվության համադրության և համեմատության հիման վրա կազմվում է արձանագրություն և հաշվետվություն՝ բենչմարքինգի արդյունքների և ստացված տվյալների վերաբերյալ:
- Հաշվետվությունը ներկայացվում է համապատասխան ստորաբաժանման մեթոդական խորհրդի/համակարգող Պրոռեկտորի քննարկմանը և հաստատմանը:
- Հաշվետվությունը պարտադիր ներկայացվում է նաև Հեռանկարային ծրագրերի մշակման և մշտադիտարկման ու Կրթության բարեփոխումների և որակի վարչություններ:
- Բենչմարքինգի արդյունքում կազմվում է միջոցառումների ծրագիր՝ միտված ուսումնասիրվող ոլորտի բարելավմանը և նոր գործընթացների ներդրմանը:
- Յուրաքանչյուր տարվա ավարտին համապատասխան ստորաբաժանման ղեկավարը, իր ստորաբաժանման տարեկան զեկույցում, ներկայացնում է բենչմարքինգի արդյունքների և նախանշված ծրագրերի վերաբերյալ հակիրճ հաշվետվություն:

Նկար 1. Բենչմարքինգի գործընթաց

